

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/10874. számú
törvényjavaslat**

**a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló
2001. évi XCV. törvény módosításáról**

**Előadó: Dr. Szekeres Imre
honvédelmi miniszter**

Budapest, 2009. október

2009. évi ..... törvény**a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény módosításáról****1. §**

A Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) 23. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„23. § (1) Az állomány tagja politikai, illetve a gyülekezési jog hatálya alá tartozó nyilvános rendezvényen egyenruháját – a (2) bekezdés kivételével – csak a Honvédséget képviselő személyként, az állományilletékes parancsnok engedélyével viselheti.

(2) Az állomány tagja a szolgálati helyen kívüli, gyülekezési jog hatálya alá tartozó nyilvános rendezvényen szervezőként, résztvevőként a Honvédség egyenruháját viselheti, amennyiben

a) a rendezvényt a 33. § (1) bekezdés szerinti érdekképviseleti szerv szervezi, valamint

b) jól láthatóan elhelyezett, az egyenruha színétől lényegesen eltérő egyszínű, legalább 15 cm széles karszalagot visel.”

2. §

A Hjt. a következő 24/A. §-sal egészül ki:

„24/A. § A 24. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az egyesülési jog alapján létrehozott, társadalmi szervezetnek nem minősülő, de szervezett politikai tevékenységet folytató közösséghez, valamint a tömegmozgalomhoz történő csatlakozásra és részvételre is.”

3. §

A Hjt. 36. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A munkaidő-kedvezmény mértéke valamennyi tisztségviselőt figyelembe véve összesen – eltérő megállapodás hiányában – minden, a szervezeti egységnél szolgálati viszonyban álló szakszervezeti tag után havi 1 óra. E kedvezmény mértékébe a szervezeti egységgel való tárgyalás időtartama nem számít be. A munkaidő-kedvezmény felhasználásáról a szakszervezet dönt. A munkából való távolmaradást előre be kell jelenteni.

(3) A szakszervezet kérésére a (2) bekezdés alapján járó munkaidő-kedvezményből fel nem használt időtartamot, de legfeljebb a munkaidő-kedvezmény felét a Honvédség köteles pénzben megváltani. A pénzbeni megváltást a szakszervezeti tisztségviselő előző naptári évi átlagkeresete, illetve ha a szervezeti egységnél a szakszervezet tisztségviselővel nem rendelkezik, úgy a Honvédség más szervezeti egységeinek állományába tartozó tisztségviselők előző naptári évi átlagkeresetének átlaga alapján kell megállapítani, és bruttó összegben – a munkáltatóval kötött megállapodás alapján havonta vagy negyedévente – utólag kell kifizetni a szakszervezet részére. Ez a pénzösszeg kizárólag érdekvédelmi

tevékenységgel összefüggő célra használható fel. Negyedéves elszámoláskor a havonkénti munkaidő-kedvezmény összevonható, ha azt a szakszervezeti tagok továbbképzése céljából vették igénybe.”

4. §

A Hjt. 40. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A (3) bekezdésben foglalt jogkörök, valamint a további munkáltatói jogkörök gyakorlásának rendjét külön jogszabály tartalmazza azzal, hogy a szerződéses szolgálati viszony meghosszabbításának jogköre a rendfokozat szerint differenciáltan is meghatározható.”

5. §

(1) A Hjt. 41. § (12) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(12) Önkéntes tartalékos szolgálati viszony – jogszabályban meghatározott feltételekkel – a 18. életévét betöltött, de 50 évesnél nem idősebb személlyel létesíthető. Ha az önkéntes tartalékos szolgálati viszony létesítésére a hivatásos vagy szerződéses szolgálati viszony megszűnésével egyidejűleg kerül sor, az önkéntes tartalékos szolgálatot vállaló személy egészségi, pszichikai és fizikai alkalmassági vizsgálatától el kell tekinteni, feltéve, hogy a hivatásos vagy a szerződéses szolgálati viszony nem az állomány tagjának egészségi, illetve pszichikai állapota miatt, az 59. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján került megszüntetésre.”

(2) A Hjt. 41. §-a a következő (13) bekezdéssel egészül ki:

„(13) Az önkéntes tartalékos szolgálatot vállaló személy szerződése megkötésekor – az 1. § (3) bekezdés szerinti időszakok kivételével – írásbeli nyilatkozatával kizárhatja a külföldi szolgálatteljesítést. Az önkéntes tartalékos állomány tagja e nyilatkozatát indokolás nélkül írásban visszavonhatja. A nyilatkozatot, illetve visszavonását az önkéntes tartalékos személyi anyaggyűjtőjéhez kell csatolni.”

6. §

A Hjt. 42. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Hivatásos állományba vételre – e törvényben és más jogszabályban előírt feltételek megléte esetén – kizárólag főtörzsőrmesteri vagy annál magasabb rendfokozatban kerülhet sor. Jogszabály a katonai oktatási intézményben végzettek (szakképesítést szerzettek) esetében a hivatásos állományba vételt – a képzés jellegére tekintettel – alacsonyabb rendfokozattal is választhatóvá teheti.”

7. §

A Hjt. 47/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„47/A. § (1) Önkéntes tartalékos szolgálat a 2. § (10) bekezdésében meghatározott szervezeti egységben, vagy ezen szervezeti egységek állományából összeállított ideiglenes kötelékben belföldön, illetve annak kizárása hiányában külföldön teljesíthető.

(2) Az önkéntes tartalékos beosztására történő felkészítésre – katonai előképzettsége szerint differenciáltan – első alkalommal legfeljebb 25 napra, ezt követően a szerződésben foglalt időtartamig évente legfeljebb 15 napra hívható be.

(3) Az önkéntes tartalékos – a (2) bekezdésben meghatározott időtartamon túl – 3 évente összesen legfeljebb 6 hónap tényleges szolgálatra behívható, amely időtartam az érintett beleegyezésével meghosszabbítható.

(4) A tényleges szolgálat időtartama külföldi szolgálatteljesítés esetében a (3) bekezdésben meghatározott időtartamon felül a közvetlen felkészítés és váltás végrehajtásához szükséges idővel, de legfeljebb 60 nappal meghosszabbítható.”

8. §

A Hjt. a következő 47/B. §-sal egészül ki:

„47/B. § (1) Az önkéntes tartalékos felkészítés vagy tényleges szolgálatteljesítés érdekében történő behívására behívóparanccsal kerül sor. A behívóparancsot az önkéntes tartalékos lakóhelye szerint illetékes hadkiegészítő parancsnokság állítja ki, és postai kézbesítés útján közli az önkéntes tartalékosal. A behívóparancsot – felkészítés érdekében, illetve a békeidőszakban végrehajtandó, előre megtervezett tényleges szolgálatra történő behívás esetén – a felkészítés kezdete előtt legalább 30 nappal kézbesíteni kell.

(2) Az önkéntes tartalékos a kézbesített behívóparancsban megjelölt behívási időponttól a Magyar Honvédség tényleges katonai állományába tartozik.

(3) A szervezeti egységek tervezett önkéntes tartalékos felkészítései várható időpontját – a negyedév megjelölésével – a tárgyévet megelőző év utolsó negyedévében a miniszter által vezetett minisztérium honlapján közzé kell tenni.

(4) Az önkéntes tartalékost a felkészítés érdekében tervezett behívás időpontjáról, időtartamáról és helyszínéről a behívás időpontját legalább 90 nappal megelőzően a hadkiegészítő parancsnokság értesíti.”

9. §

A Hjt. a következő 52/B. §-sal egészül ki:

„52/B. § A tényleges szolgálataát töltő önkéntes tartalékos katona vezényleésére – a külföldi szolgálatteljesítést kizáró nyilatkozatra figyelemmel – az állomány tagjára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.”

10. §

(1) A Hjt. 55. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A hivatásos szolgálat felső korhatára a társadalombiztosítási szabályok szerint a hivatásos állomány tagjára születési éve szerint irányadó öregségi nyugdíjkorhatárnál 5 évvel alacsonyabb életkor betöltése. A miniszter – a munkáltatói jogkört gyakorló előjáró javaslatára – egy alkalommal, a szolgálat érdekében, az érintett kérelmére legfeljebb az öregségi nyugdíjkorhatárig a szolgálati viszonyt meghosszabbíthatja. A szolgálati viszony meghosszabbítása az érintett egészségi alkalmasságának megállapítása és a 88. § szerinti minősítése után lehetséges.”

(2) A Hjt. 55. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az önkéntes tartalékos szolgálat felső korhatára megegyezik a hivatásos szolgálat felső korhatárával.”

11. §

A Hjt. a következő 56/A. §-sal egészül ki:

„56/A. § (1) Az önkéntes tartalékos szolgálati viszony megszűnik:

- a) közös megegyezéssel,
- b) az önkéntes tartalékos jogviszony egyoldalú megszüntetésével,
- c) az önkéntes tartalékos jogviszony megszüntetése fenyítés kiszabásával,
- d) az önkéntes tartalékos halálával,
- e) hivatásos, illetve szerződéses állományba vétellel,
- f) a szerződésben megállapított határozott idő leteltével, annak meghosszabbítása kivételével,
- g) az önkéntes tartalékos szolgálatra való alkalmatlanság megállapításával.

(2) Az önkéntes tartalékos szolgálati viszony megszűnésének napján az önkéntes tartalékos járandóságai időarányosan elszámolásra kerülnek.”

12. §

A Hjt. a 61/B. §-t követően a következő alcímmel és 61/C. §-sal egészül ki:

„Az önkéntes tartalékos szolgálati jogviszony egyoldalú megszüntetése

61/C. § (1) Az önkéntes tartalékos szolgálati jogviszonyt a katonai szolgálatra rendelkezésre állás időszakában – az 1. § (3) bekezdés szerinti időszakok kivételével – az állományilletékes parancsnok és az önkéntes tartalékos személy indokolás nélkül, egyoldalúan megszüntetheti.

(2) A felek eltérő megállapodása hiányában az egyoldalú megszüntetés esetében a szerződés a megszüntetésről szóló nyilatkozat kézhezvételét követő három hónap elteltével szűnik meg, mely időszak a felek ettől eltérő megállapodása esetén sem haladhatja meg a nyolc hónapot.”

13. §

A Hjt. 62. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az (1) bekezdés *h*) pontját akkor kell alkalmazni, ha a további állampolgárság megszerzésére az állomány tagjának közrehatására, vagy kifejezett beleegyezésével került sor, és az befolyásolja közreműködését a Honvédség feladatainak ellátásában.”

14. §

(1) A Hjt. 68. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szerződéses katona a szerződésben vállalt szolgálati idő letöltésekor, illetőleg amennyiben a szolgálati viszony ezelőtt szűnik meg, a szolgálati viszony megszűnése napján – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – leszerelési segélyre jogosult. A leszerelési segély összege a szerződéses szolgálatban ténylegesen eltöltött:

<i>a)</i> 0-3. évek után évenként	1,3 havi,
<i>b)</i> 4. év után további	1,4 havi,
<i>c)</i> 5. év után további	1,6 havi,
<i>d)</i> 6. év után további	1,8 havi,
<i>e)</i> 7. év után további	2,0 havi,
<i>f)</i> 8. év után további	2,2 havi,
<i>g)</i> 9. év után további	2,4 havi,
<i>h)</i> 10. év után további	2,4 havi,
<i>i)</i> 11. év után további	2,0 havi,
<i>j)</i> 12. év után további	1,5 havi,
<i>k)</i> 13. év után további	1,0 havi,
<i>l)</i> 14. év után további	0,6 havi,
<i>m)</i> 15-20. évek után évenként további	0,2 havi

távolléti díjjal azonos.”

(2) A Hjt. 68. §-a a következő (11)–(13) bekezdéssel egészül ki:

„(11) A szerződéses katona a vállalt szolgálati idejének letöltésekor, ha annak a meghosszabbítását kéri – az (1) bekezdés szerint felszámított leszerelési segély terhére – szerződés-hosszabbítási díjra jogosult, melynek összege

<i>a)</i> a 3. év letöltésekor	1,0 havi,
<i>b)</i> a 4. év letöltésekor	1,5 havi,
<i>c)</i> az 5. év letöltésekor	2,0 havi,
<i>d)</i> a 6. év letöltésekor	3,0 havi,
<i>e)</i> a 7. év letöltésekor	3,5 havi,
<i>f)</i> a 8. év letöltésekor	4,0 havi,
<i>g)</i> a 9. év letöltésekor	6,0 havi,
<i>h)</i> a 10. év letöltésekor	7,0 havi,
<i>i)</i> a 11. év letöltésekor	8,0 havi

távolléti díjjal azonos, amit azonban a korábban kifizetett szerződés-hosszabbítási díj havi mértékeivel csökkenteni kell.

(12) A szerződés-hosszabbítási díjat a szerződéses katona kérelmére kell kifizetni, melyről az állomány tagját a szerződés-hosszabbítás aláírását megelőzően írásban tájékoztatni kell.

(13) Attól a szerződéses katonától, aki a (3) bekezdés alapján nem, vagy a (10) bekezdés alapján csak csökkentett összegű leszerelési segélyre jogosult, a szolgálati viszony

megszüntetéséig felvett szerződés-hosszabbítási díjat nem lehet visszakövetelni, amennyiben annak a mértéke meghaladja a kifizetendő leszerelési segély összegét.”

15. §

(1) A Hjt. 69. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Hivatásos állományba az a személy vehető vissza, aki a szolgálat felső korhatáráig a szolgálati nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati időt a 262. § szerinti szorzók alkalmazása nélkül elérheti, és a 41. §-ban meghatározott feltételeknek – az életkor kivételével – megfelel.”

(2) A Hjt. 69. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A visszavétel során legfeljebb 6 hónap időtartamra próbaidő köthető ki, ha a szolgálati viszony megszűnése és a visszavételre irányuló kérelem benyújtása között legalább egy év eltelt.”

16. §

A Hjt. 77. § (1) bekezdése a következő g)–h) ponttal egészül ki:

[Mentesül az állomány tagja a szolgálatteljesítési kötelezettsége alól]

„g) emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárással összefüggő vizsgálat időtartamára;

h) tanúzási kötelezettség teljesítése esetén a megjelenéshez és a kötelezettség teljesítéséhez szükséges időtartamra;”

17. §

A Hjt. a következő 82/A. §-sal egészül ki:

„82/A. § (1) Az egészségi, pszichikai és fizikai alkalmassági vizsgálat során keletkezett adat kezelésének célja

a) az alkalmasság felmérése és az állomány tagja alkalmasságának minősítése,

b) a szolgálati viszony létesítéséhez, fenntartásához, módosításához, megszüntetéséhez, továbbá a rendelkezési állományba helyezéshez az egészségi, pszichikai és fizikai alkalmassági feltételek fennállásának megállapítása.

(2) Az adatok köre az egészségi, pszichikai és fizikai állapotra vonatkozó,

a) az alkalmasság felméréséhez és az alkalmassági minősítéshez felhasznált egészségi, pszichikai és fizikai állapotra vonatkozó, illetve

b) az alkalmasság minősítését tartalmazó adat.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott célból az egészségi, pszichikai és fizikai állapotra vonatkozó vizsgálati adatokat, a vizsgálatok teljes egészségügyi dokumentációját az alkalmasság megállapításában részt vevő orvos, valamint orvosi bizottság kezelheti, illetve kizárólag a részükre és – kérelme alapján – az állomány érintett tagja részére továbbítható.

(4) Az állományilletékes parancsnok és a személyügyi szerv részére kizárólag a (2) bekezdés *b*) pontjában meghatározott adat továbbítható. Ha az alkalmassági vizsgálatot az állományilletékes parancsnok kezdeményezi, akkor az alkalmassági vizsgálat megindulása előtt tudomására jutott egészségügyi adatot is jogosult kezelni, és az egészségügyi adatot az eljárásban részt vevő orvos, valamint orvosi bizottság részére továbbíthatja.

(5) A (2) bekezdésben meghatározott adat szolgálati viszonyal összefüggő jogvitában, illetve büntetőügyben az eljáró bíróság, valamint nyomozóhatóság részére – az eljárásában indokolt mértékig – továbbítható.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott célból az egészségi, pszichikai és fizikai állapotra vonatkozó vizsgálati adat, valamint a (4) bekezdés szerinti egészségügyi adat a szolgálati viszony létesítését célzó alkalmassági vizsgálatot, illetve a szolgálati viszony megszűnését követő 5. év december 31-ig kezelhető.”

18. §

A Hjt. 83. §-a a következő (10)–(12) bekezdéssel egészül ki:

„(10) A miniszter, a Honvéd Vezérkar főnöke javaslatára az állomány általános előmenetelű beosztást betöltő tagja viselt rendfokozata szerinti maximális várakozási idejét leteltekor – annak kérelmére – egy alkalommal, legfeljebb a viselt rendfokozathoz rendelt maximális várakozási idővel megegyező időtartammal meghosszabbíthatja, amennyiben a rendfokozathoz rendelt maximális várakozási idő tartama alatt, a minimális várakozási idő leteltét követően évente előmenetelre tervezhető volt, kiválóan alkalmas minősítésű, és a meghosszabbításhoz szolgálati érdek fűződik.

(11) A meghosszabbítás időtartama alatt az állomány tagja további teljesítményértékelése alapján előmenetelre évente tervezhető.

(12) A meghosszabbított várakozási idő leteltekor, ha az állomány tagjának előmenetelére nem került sor, szolgálati viszonyát az 59. § (2) bekezdés *b*) pontja alapján kell megszüntetni.”

19. §

A Hjt. 84. § (2) bekezdés első és második gondolatjeles bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

[Speciális beosztást betöltők várakozási ideje az adott rendfokozatokban:]

„- őrzetői rendfokozatban	2 év,
- tizedesi rendfokozatban	2 év,”

20. §

A Hjt. 100. §-a a következő (4)–(6) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az állomány tagjának szolgálati kötelemekkel összefüggő balesete, sérülése vagy szolgálati eredetű betegsége miatt engedélyezett egészségügyi szabadság időtartamára távolléti díj jár.

(5) Amennyiben az egészségügyi szabadságot nem szolgálati kötelemekkel összefüggő baleset, sérülés vagy nem szolgálati eredetű betegség indokolja, annak időtartamára évente 30 naptári napig távolléti díjat, a 31. naptári naptól a távolléti díj 90%-át kell folyósítani. A 31. naptári naptól a baleset, sérülés szolgálati kötelemekkel összefüggő jellegének, illetve a betegség szolgálati eredetének megállapításáig a távolléti díj 90%-át kell folyósítani, a baleset, sérülés szolgálati kötelemekkel összefüggő jellegének, illetve a betegség szolgálati eredetének megállapítása esetén a különbözetet a jogosult részére egyösszegben folyósítani kell.

(6) Ha az állomány egészségügyi szabadságon levő tagja a betegségét vagy sérülését szándékosan maga okozta, az egészségügyi szabadság időtartama alatt számára távolléti díj nem folyósítható, ha pedig az súlyos gondatlanságának következménye, legfeljebb 50%-kal csökkenthető. Az egészségügyi szabadságra járó távolléti díjat meg lehet vonni az állomány tagjától, ha a gyógyulását felrőhatóan késleltette, az orvos utasításainak felrőhatóan nem tett eleget, vagy az elrendelt orvosi vizsgálaton elfogadható indok nélkül nem jelent meg.”

21. §

A Hjt. 104. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A szabadság címén engedélyezett és a szoptatási munkaidő-kedvezmény miatti távollét idejére – a 100. § (5)–(6) bekezdésben meghatározott kivételekkel – távolléti díjat kell folyósítani.”

22. §

(1) A Hjt. 114. § (1) bekezdése a következő w) ponttal egészül ki:

[Az egyéb illetménypótlékok az illetményalap %-ában meghatározva a következők:]

„w) önkéntes tartalékos legénységi állomány külön pótléka a beosztásra való felkészítés idejére havonta 36%”.

(2) A Hjt. 114. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az (1) bekezdésben hónapokra megállapított illetménypótlékok alapjául szolgáló körülmények közötti alkalmoszerű szolgálatteljesítés elismerésére irányuló eseti illetménypótlékok az illetményalap %-ában meghatározva a következők:

- a) egészségkárosító veszélynek kitett beosztásban szolgálatot teljesítők eseti pótléka naponta 2,1%,
- b) eseti díszelgési pótlék naponta 1,6%.”

23. §

A Hjt. 114/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az önkéntes tartalékos katona a 47/A. § (2) bekezdése alapján a felkészítés idejére a viselt rendfokozatának megfelelő honvédelmi pótlékra, az állománytábla szerinti beosztásához tartozó kategóriának megfelelő beosztási illetményre, valamint – iskolai végzettségétől és a szolgálatteljesítési helyétől függően – illetménykiegészítésre, továbbá kizárólag a legénységi állományú önkéntes tartalékos katona a 114. § (1) bekezdés w) pontja szerinti illetménypótlékra jogosult. Az előzőeken felül az önkéntes tartalékos katona ezen időszakra laktanyai elhelyezésre, térítésmentes ételmezési ellátásra és a szolgálatteljesítésnek ideje alatt a szolgálatteljesítéssel összefüggő helyközi utazási költségeinek a megtérítésére is jogosult. A 47/A. § (3) és (4) bekezdései alapján tényleges szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos állomány esetében a szolgálatteljesítés idejét, az illetményt, a költségtérítések, a kedvezmények és a támogatások mértékét a szerződéses katonákra vonatkozó szabályok szerint kell megállapítani. Az önkéntes tartalékos katona éves elektronikus kapcsolattartási hozzájárulásra jogosult.”

24. §

A Hjt. 125. §-a a következő (5)–(6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az (1) bekezdés *b)* és *d)* pontja szerinti visszatérítendő támogatások biztosítása során keletkezett, az állomány támogatást igénybevevő tagjára és a támogatásra vonatkozó adatokat a (6) bekezdésben meghatározott célból az illetmény számfejtését végző szervek és személyek kezelhetik, illetve ezek kizárólag a részükre továbbíthatók.

(6) Az adatok kezelésének célja, hogy folyamatosan megállapíthatóak legyenek az állomány támogatást igénybevevő tagjának azonosítására alkalmas adatok, a felvett összeg, a törlesztési idő és a visszafizetett (levont) összeg, valamint a még nem törlesztett tartozás.”

25. §

(1) A Hjt. 126. § (4) bekezdés *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[*A szerződéses állomány*]

„*b)* honvéd és tisztes rendfokozatú tagja térítésmentes laktanyai elhelyezésre, továbbá az (1) bekezdés *f)* pont *fa)* alpontja szerinti támogatásra
[*jogosult.*]

(2) A Hjt. 126. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Szálló elhelyezés esetén az elbírálás során az (1) bekezdés *f)* pont *fa)* alpontja, illetve (4) bekezdés *a)* pontja szerinti jogcímet a (4) bekezdés *b)* pontja szerinti jogcímet megelőzően kell teljesíteni.”

26. §

A Hjt. 203. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a jelenlegi (5)–(8) bekezdés számozása (6)–(9) bekezdésre változik:

„(5) Ha a hivatásos állomány 25 év szolgálati viszonyban eltöltött idővel rendelkező tagjának a szolgálati viszonyát egészségi, pszichikai alkalmatlanság miatt azért szüntették

meg, mert az 59. § (5) bekezdés *b)* pontja alapján részére felajánlott szolgálati beosztást alapos ok nélkül nem fogadta el, részére – a (4) bekezdés *a)* pontjában foglaltaktól eltérően – a szolgálati nyugdíj 90%-át kell folyósítani a felső korhatár betöltéséig, illetve az egészségkárosodás 40%-os mértékének eléréséig. Ettől kezdve a szolgálati nyugdíjat teljes összegben kell folyósítani. E rendelkezés alkalmazásában alapos oknak kell tekinteni a felajánlott beosztás ellátásával kapcsolatos olyan körülményt, amely a hivatásos állományú tag életvitelében (különös tekintettel egészségi állapotára, munkába járására, közeli hozzátartozójának ellátására) aránytalan nehézséget okoz.”

27. §

A Hjt. 228. § (1) bekezdése a következő *k)* ponttal egészül ki:

[A személyügyi alapnyilvántartásba betekinteni, illetve abból adatot átvenni jogosult:]

„*k)* az önkéntes tartalékosok adatai tekintetében, azok behívásának előkészítése és végrehajtása érdekében a katonai igazgatás lakóhely szerint illetékes területi szervei.”

28. §

A Hjt. 259. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A nyugdíjjogosultság és a nyugdíj mértéke szempontjából figyelembe kell venni a szakmunkásképzést végző szakközépiskolában 1977. január 1-je és 1990. március 15-e között töltött tanulmányi időt is, amennyiben a képzés szakmunkásként való foglalkoztatásra adott jogosultságot, és annak beszámítását az állomány tagja 2010. március 31-ig kezdeményezi. A kérelmet a központi pénzügyi szervnél kell benyújtani.”

29. §

A Hjt. 287. § (1) bekezdése a következő *d)* ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben részletesen szabályozza:]

„*d)* az önkéntes tartalékos szolgálati jogviszonyhoz kapcsolódó munkáltatói ösztönző- és kompenzációs rendszer elbírálási és folyósítási szabályait.”

30. §

(1) E törvény – a (2)–(4) bekezdésekben meghatározott eltérésekkel – 2010. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 3. § 2010. július 1-jén lép hatályba.

(3) A 29. § 2011. január 1-jén lép hatályba.

(4) Az 5. §, 7–9. §, 10. § (2) bekezdése, 11–12. §, 22. § (1) bekezdése, 23. §, valamint a 27. § 2012. január 1-jén lép hatályba.

31. §

(1) A Hjt. 104. § (6) bekezdése, a 287. § (2) bekezdés *aae*) alpontjában az „és azoknak a vezetőknek a körét, akik nem folytathatnak más kereső foglalkozást,” szövegrész, valamint a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Hft.) 15. § (3) bekezdésében a „kizárólag” szövegrész és a 31. § (3) bekezdés *c*) pontja a hatályát veszti.

(2) E törvény – a (3)–(5) bekezdésben meghatározott eltéréssel – 2010. március 1-jén a hatályát veszti.

(3) A 32. § (3) bekezdése és a Hjt. 259. § (6) bekezdése 2010. április 1-jén a hatályát veszti.

(4) A 3. §, 5. §, 7–9. §, 10. § (2) bekezdése, 11–12. §, 22. § (1) bekezdése, 23. §, 27. §, 29. §, 30. § (2)–(4) bekezdése, a 31. § (3) bekezdése, a 32. § (2) bekezdése és a 33. § (1) bekezdése 2012. március 1-jén a hatályát veszti.

(5) A 31. § (2) és (4) bekezdése, valamint 32. § (1) bekezdése 2015. március 1-jén a hatályát veszti. E bekezdés 2015. március 2-án a hatályát veszti.

32. §

(1) E törvény hatálybalépésekor szerződéses katonai szolgálatot teljesítők leszerelési segélyre való jogosultságát (a nyilvántartott leszerelési segély mértékét) a Hjt. 68. §-a alapján újból meg kell állapítani. A hatálybalépéskor fennálló szerződés lejártáig – annak módosítása hiányában – a korábbi szabályok szerint megállapított leszerelési segély helyett akkor kell az új szabályokat alkalmazni, ha a lejárat időpontjában az új szabályok által biztosított leszerelési segély összesített havi mértéke magasabb.

(2) A Hjt. 84. § (2) bekezdése szerinti várakozási időt az e törvény hatálybalépését megelőzően megkezdett rendfokozati várakozási idő esetében nem kell alkalmazni.

(3) A Hjt. 259. § (6) bekezdése alapján 2010. március 31-ig hivatalból ismételten el kell bírálni az állomány tagjának korábban a szakközépiskolai tanulmányi idő társadalombiztosítási beszámítása érdekében benyújtott és elutasított kérelmét.

33. §

(1) A 31. § (3) bekezdése a folyamatban lévő ügyekben nem alkalmazható.

(2) A Hft. 15. § (3) bekezdését a folyamatban lévő ügyekre is alkalmazni kell.

34. §

(1) A Hjt.

a) 2. § (3) bekezdés második mondatában a „külföldi szolgálatot teljesítő állomány” szövegrész helyébe a „külföldi, továbbá a NATO vagy az EU érdekében feladatokat végrehajtó, Magyarországra települő többnemzeti katonai szervezeteknél szolgálatot teljesítő állomány” szöveg,

b) 44. § első mondatában az „iskolai végzettségének (szakképesítésének) figyelembevételével” szövegrész helyébe az „iskolai végzettségének (szakképesítésének), valamint szakmai gyakorlatának figyelembevételével” szöveg,

c) 58. § (1) bekezdés a) pontjában „a veszélyhelyzet” szövegrész helyébe „a megelőző védelmi helyzet, a veszélyhelyzet” szöveg, az 58. § (5) bekezdésében a „203. § (7) bekezdése” szövegrész helyébe a „203. § (8) bekezdése” szöveg,

d) 162. §-ában a „15 napon belül” szövegrész helyébe a „30 napon belül” szöveg,

e) 228. § (1) bekezdés j) pontjában a „személyek.” szövegrész helyébe a „személyek;” szöveg,

f) 271. §-ában a „2010. december 31-ig” szövegrész helyébe a „2015. december 31-ig” szöveg,

g) 287. § (1) bekezdés c) pontjában a „szabályait.” szövegrész helyébe a „szabályait,” szöveg

h) 203. § átszámozott (7) bekezdésében „az (5) bekezdés” szövegrész helyébe „a (6) bekezdés” szöveg,

i) 214/A. § (3) bekezdésében a „203. § (7) bekezdésében” szövegrész helyébe a „203. § (8) bekezdésében” szöveg,

j) 214/B. §-ában a „203. § (8) bekezdése” szövegrész helyébe a „203. § (9) bekezdése” szöveg

lép.

(2) A Hft.

a) 2. § b) pontjában a „rendvédelmi főiskola” szövegrész helyébe a „rendvédelmi felsőoktatási intézmény” szöveg,

b) 13. §-ában, 23. § (2) bekezdésében, 24. § (3) bekezdésében, 25. § (1) és (5) bekezdésében, 34. § (2) bekezdésében, V. fejezetének címében, 44. § (1) bekezdés második és harmadik mondatában a „Rendvédelmi Főiskola” szövegrész helyébe a „Rendőrtiszti Főiskola” szöveg,

c) 42. § (1) bekezdésében és 43. §-ában a „Rendvédelmi Főiskolán” szövegrész helyébe a „Rendőrtiszti Főiskolán” szöveg

lép.

35. §

E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a Hft. 15. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az Ftv. 39. § (4) bekezdése szerinti hallgató e törvény alkalmazása során]

„a) *ösztöndíjas hallgató:* ha a felvételt nyert nappali tagozatos személy a katonai felsőoktatási intézményben a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény (a továbbiakban: Hvt.) 80. § (1) bekezdés d) pontja szerint a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztériummal kötött ösztöndíj szerződés alapján a Honvédség tényleges állományú tagjaként vagy a Rendőrtiszti Főiskolán valamely fegyveres szervvel kötött ösztöndíjszerződés alapján végzi a tanulmányait,”

INDOKOLÁS

Általános indokolás

A hadkötelezettség békeidejű megszüntetésével hazánkban megváltozott a haderőszervezés alapfilozófiája. A cél egy kis létszámú, magasan kvalifikált, önkéntesekből álló, professzionális haderő fenntartása és fejlesztése, szakítva a hadkötelezettségen alapuló tömeghadsereg-szervezési elvekkel és célkitűzésekkel. A Magyar Köztársaság honvédelmi feladatait a NATO szövetségi tagságból eredő előnyök kihasználásával látja el, ennek megfelelően az egyes katonai képességek biztosítására a NATO kollektív védelmi rendszere keretében kerül sor.

A haderő-átalakítás fontos mozzanata volt az önkéntes tartalékos rendszer kialakítása, mert a professzionális haderő egyetlen békeidőszaki tartalékát az önkéntes tartalékos állomány jelenti. Az állampolgárok részére a honvédelmi feladatokban történő aktívabb közreműködést lehetővé tevő, hatékonyan működő önkéntes tartalékos rendszer alapvető feltétele a Magyar Honvédség (a továbbiakban: MH) szempontjából valós harcértéket képviselő önkéntes tartalékosok rendelkezésre állásának biztosítása és az önkéntes tartalékos katonák számának nagyságrendi növelése. A fentiekre tekintettel az előterjesztés mellékletét képező, a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) módosításáról szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) elsődlegesen az önkéntes tartalékos rendszer fejlesztését megalapozó jogállási szabályok módosítását kezdeményezi.

A Javaslat másik fontos eleme az MH megtartó-képességének előmozdítása. A korlátozott költségvetési lehetőségekre figyelemmel a Javaslat a legfontosabb problémák orvosolását jelenti a leszerelési segély újraszabályozásával, és a szerződéses legénységi állomány által igénybe vehető lakhatási támogatás, az ún. szállóelhelyezés lehetőségének megteremtésével.

A Javaslat a szolgálatteljesítés során keletkezett személyes adatok vonatkozásában adatkezelési szabályokat rendez, illetve a társadalombiztosítási nyugellátásáról szóló 1997. évi LXXXI. törvény módosításával összhangban korrigálja a szolgálat felső korhatárát egyes társadalombiztosítási ellátások pontosítása mellett. Ezen túlmenően a Javaslat egyes, a végrehajtás során felmerült személyügyi és pénzügyi vitás kérdések rendezésére és kisebb technikai jellegű módosítások átvezetésére is irányul.

Részét képezi a Javaslatnak a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Hft.) módosítása, amely – figyelembe véve egy koncepcionális felülvizsgálat lefolytatásának indokoltságát is – a legsürgősebb változásokat tartalmazza az 52/2009. (IV. 30.) AB határozatra tekintettel.

Részletes indokolás

1. §-hoz

(Hjt. 23. §-hoz)

A Javaslat az egyenruha védelme érdekében állományilletékes parancsnoki engedélyezési jogkörbe utalja a gyülekezési jog hatálya alá tartozó nyilvános rendezvényen

történő egyenruha-viselést. Ha azonban a szolgálati helyen kívüli, gyülekezési jog hatálya alá tartozó nyilvános rendezvényt a Hjt. 33. § (1) bekezdés szerinti érdekképviselői szerv szervezi, az állomány tagja a Honvédség egyenruháját – külön engedély nélkül – jól láthatóan elhelyezett, az egyenruha színétől lényegesen eltérő egyszínű, legalább 15 cm széles karszalaggal viselheti.

2. §-hoz

(Hjt. 24/A. §-ához)

A szolgálati rend és fegyelem fenntartása érdekében a Javaslat kimondja, hogy a Hjt. társadalmi szervezethez történő csatlakozásra, és az abban való részvételre vonatkozó 24. §-át abban az esetben is alkalmazni kell, ha az állomány tagja az egyesülési jog alapján létrehozott, társadalmi szervezetnek nem minősülő, de szervezett politikai tevékenységet folytató közösséghez, valamint a tömegmozgalomhoz kíván csatlakozni, illetve abban részt venni.

A Javaslat az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény 5. §-án alapul, és nem kívánja korlátozni az állomány tagjának vallás és lelkiismereti szabadságát, vagyis azt, hogy az állomány tagja vallás vagy más lelkiismereti meggyőződését vallásos cselekmények, szertartások végzése útján vagy egyéb módon másokkal együttesen nyilvánosan gyakorolhassa, kinyilváníthassa, vagy taníthassa. Nem terjed ki a korlátozás továbbá például baráti társaságokra, iskolai vagy rokon közösségekre, alkotóműhelyekre, kórusokra, filmklubokra, olvasókörekre vagy más laza szerveződésekben való részvételre.

3. §-hoz

[Hjt. 36. § (2)–(3) bekezdéshez]

A Javaslat a szakszervezeti tisztségviselőknek járó munkaidő-kedvezmény mértékét egyharmadával felemeli. A módosítás szerint a szakszervezeti tisztségviselőt megillető pénzbeni megváltás elszámolására a hatályos szabályozáshoz képest gyakrabban – a munkáltatóval kötött megállapodás alapján – havonta vagy negyedévente utólag kerül sor.

4. §-hoz

[Hjt. 40. § (4) bekezdéséhez]

A Javaslat – a hatályos szabályozás kiegészítésével – végrehajtási jogszabály szintjére utalja a szerződéses szolgálati viszony meghosszabbításának jogkörét gyakorló parancsnok/vezető meghatározását, figyelemmel arra, hogy a Hjt. 3. számú melléklete a miniszter kiemelt, illetve a 40. § (3) bekezdés a HM Honvéd Vezérkar főnökének munkáltató jogköreit tartalmazza.

5. §-hoz

[Hjt. 41. § (12) és (13) bekezdéséhez]

A Javaslat módosítja a Hjt. 41. § (12) bekezdésében az önkéntes tartalékos szolgálati viszony létesítésének életkori feltételét azzal, hogy a jelenlegi 47 életévet 50 évre emeli. A Javaslat lehetővé teszi a fiatalon nyugdíjba vonult állomány visszafoglalkoztatását, és elősegíti a rendszer 2012. január 1-jétől kezdődő működését. Hangsúlyozandó azonban, hogy a felső korhatár a jogviszony létesítésére irányadó, a szerződés meghosszabbítására nem.

A Hjt. 41. § (1) bekezdése egészségi, pszichikai és fizikai alkalmassági feltételt ír elő annak, aki katonai szolgálatot kíván teljesíteni, amely kötelezettség alól az önkéntes tartalékos

katonák sem kivételek. A Javaslát ugyanakkor rögzíti, hogy amennyiben a jelentkező a hivatásos vagy szerződéses állományú jogviszonyának megszűnésével egyidejűleg önkéntes tartalékos katonai jogviszonyt létesít, számára felesleges az egészségi és egyéb alkalmassági vizsgálatot előírni, hiszen szolgálati viszonyának időtartama alatt ezeket rendszeresen elvégezték. Ez alól kivétel jelent az, ha az érintett hivatásos vagy szerződéses szolgálati viszonyának megszüntetésére egészségi, illetve pszichikai állapota miatt a Hjt. 59. § (2) bekezdés a) pontja alapján került sor.

A Javaslát az önkéntesség alapelveinek megvalósulása érdekében lehetővé teszi, hogy az önkéntes tartalékos – a Hjt. 1. § (3) bekezdésében meghatározott időszakok, azaz a megelőző védelmi helyzet, a veszélyhelyzet, a szükségállapot és a rendkívüli állapot kivételével – nyilatkozattal kizárja a külföldi szolgálatteljesítést. Minderre azért van szükség, mert az önkéntes tartalékos a rendelkezésre állás időszakában elsődlegesen nem katona, hanem a Magyar Köztársaság állampolgára, és amennyiben nem kíván részt venni az MH külföldi feladataiban, akkor ezt szabad akaratából kizárhatja. Azon önkéntes tartalékosok, akik békében nem kívánnak külföldi szolgálatot teljesíteni, részt vehetnek a felkészítésben, és az MH kötelékében a Magyar Köztársaság területén jelentkező feladatokat láthatnak el.

Mindez nem érvényesülhet a Hjt. 1. § (3) bekezdésében meghatározott időszakban, hiszen ilyen esetben a haza védelme érdekében az MH alkalmazására nemcsak az ország határain belül, hanem azokon kívül is sor kerülhet, és az MH valós tartalékképességét nem nélkülözheti.

A Javaslát biztosítja, hogy amennyiben az önkéntes tartalékos a későbbiekben mégis vállalja a külföldi szolgálatot, korábbi nyilatkozatát írásban visszavonhatja.

6. §-hoz

[Hjt. 42. § (2) bekezdéséhez]

A Javaslát végrehajtási jogszabályi szintre utalja azon feltételek, illetve eljárás meghatározását, amelyek mellett a katonai oktatási intézmény iskolarendszerű, nappali képzésében részt vevő tiszthelyettesi hallgatók – a tisztképzésben résztvevőkkel megegyező módon – választhatnának, hogy szerződéses vagy hivatásos tiszthelyettes állományba kerüljenek felvételre. Hivatásos állományba vétel esetén a Hjt. hatályos, és Javaslattal nem érintett 42. § (2) bekezdése szerinti főtorzsőrmesteri rendfokozatnál alacsonyabb rendfokozat is megállapítható.

7. §-hoz

(Hjt. 47/A. §-ához)

Az önkéntes tartalékos katona nemcsak szervezeti egységben, hanem ideiglenes kötelékben (pl.: katasztrófavédelmi feladatokra történő vezénylés, missziós feladatok) is teljesíthet szolgálatot. Ennek jogi keretei jelenleg nem biztosítottak, ugyanakkor a gyakorlatban ennek a problémának a felmerülése valószínűsíthető, ezért rendezése indokolt.

A Javaslát biztosítja, hogy az önkéntes tartalékosok kiképzése differenciáltan, csak a valóban indokolt, és szükséges költségek felhasználásával valósuljon meg. Az önkéntes tartalékos katonáknak ugyanis több csoportja különböztethető meg: egyrészt azok, akik rendelkeznek katonai előképzettséggel (pl.: több év szolgálat után leszerelt, korszerűen képzett, magas harcértéket képviselő hivatásos vagy szerződéses katonák, korábban sorkatonai szolgálatot teljesítők, stb.), illetve akik kiképzésben nem részesültek. Értelmszerűen a kiképzési programnak eltérőnek kell lennie a különböző csoportokban, hiszen aki előképzettséggel rendelkezik, részéről nem feltétlenül szükséges a 25/15 nap

kiképzési idő kihasználása. Ezzel megteremtődik az MH mérlegelésén nyugvó differenciálási lehetőség a kiképzés terén.

Az MH békemissziói általában hathavi időtartamúak, amelyet közvetlenül összevont felkészítés előz meg. A misszió tényleges időtartama a felkészülés, a váltás, a kitelepítés, a repatriálás időigényével meghosszabbodik. A Javaslat lehetővé teszi, hogy az önkéntes tartalékos katonák is részt vehessenek külföldi missziókban, a megfelelő kiképzést követően. A 60 napos időlimit garanciális jelentőségű, abszolút korlátként jelentkezik, és biztosítja, hogy az önkéntes tartalékos a lehető leghamarabb visszatérhessen a polgári munkahelyére.

A Javaslat további eleme, hogy a hathavi igénybevételre nem feltétlenül egyszeri alkalommal, hanem többszöri, rövidebb időtartamú alkalmazással is sor kerülhet, amely az MH haza védelmével összefüggő feladatainak jellegét tekintve életszerűbb, rugalmasabb megoldást jelent a jelenlegi szabályozásnál.

8. §-hoz

(Hjt. 47/B. §-ához)

A Javaslat a jogbiztonság, az egységes eljárás biztosítása, illetve a hadkiegészítő parancsnokságok munkájának támogatása érdekében meghatározza az önkéntes tartalékos katonák felkészítésére, tényleges szolgálatteljesítés érdekében történő behívására, valamint értesítésére vonatkozó eljárási szabályokat. Ezen túl a Javaslat egyértelműen meghatározza az önkéntes tartalékos jogainak és kötelezettségeinek keletkezési időpontját, illetve a behívásra vonatkozóan az előzetes értesítési rendszer az önkéntes tartalékos számára garantálja, hogy a munkáltatójánál időben jelezze távollétét, amely közvetetten az önkéntes tartalékos munkahelyének megőrzését is szolgálja.

A Javaslat az MH nyilvántartási és behívási rendszerének korszerűsítését jelenti.

9. §-hoz

(Hjt. 52/B. §-ához)

A Javaslat az önkéntes tartalékos katonák vezénylésére vonatkozó sajátos szabályt rögzíti.

10. §-hoz

[Hjt. 55. § (1) és (3) bekezdéséhez]

A társadalombiztosítási nyugellátás szabályainak módosítása szerint az öregségi nyugdíjkorhatár fokozatosan emelkedik, e fokozatosság alapján 65 év lesz. Erre figyelemmel indokolt a Hjt. szerinti hivatásos szolgálati jogviszony felső korhatárát a társadalombiztosítási nyugellátás szabályai szerinti öregségi korhatártól 5 évvel alacsonyabb életév betöltésében meghatározni, ezáltal biztosított a társadalombiztosítási változások automatikus követése.

A Javaslat az önkéntes tartalékos szolgálat felső korhatárának rögzítésével biztosítja, hogy az MH személyi állományának felső korhatára egységesen kerüljön megállapításra.

11. §-hoz

(Hjt. 56/A. §-ához)

A Javaslat részletesen meghatározza az önkéntes tartalékos jogviszony megszűnésének lehetséges eseteit. A Javaslat egyes elemei megegyeznek az állomány tagja

szolgálati viszonyának megszűnését eredményező, a Hjt. 56. §-ában meghatározott jogcímeikkel.

A Javaslát időarányos elszámolási kötelezettséget ír elő, figyelemmel arra, hogy az önkéntes tartalékos a szerződése idejére kaphat rendelkezésre állási díjat.

12. §-hoz

(Hjt. 61/C. §-ához)

A Javaslát a szolgálati viszony megszűnésének önálló jogcímeként szabályozza az egyoldalú megszüntetés jogintézményét, mely szerint a felek az önkéntes tartalékos szolgálati viszonyt indokolás nélkül megszüntethetik a Hjt. 1. § (3) bekezdése szerinti időszakok kivételével.

13. §-hoz

[Hjt. 62. § (3) bekezdéséhez]

A Javaslát a biztonsági kockázattal arányos, differenciált szabályozás érdekében a 62. § (1) bekezdés *h*) pontjának alkalmazási körét alkotmányossági okokból szűkíti le.

14. §-hoz és a 32. § (1) bekezdéséhez

[Hjt. 68. § (1) és (11)-(13) bekezdéséhez]

A Javaslát a szerződéses állományt érintő leszerelési segély rendszerének átalakítására irányul a toborzás hatékonyságának növelése, valamint az MH megtartó-képességének erősítése érdekében.

A Javaslát a fentiekre tekintettel a szerződéses állomány rendszerben tartását, a szerződések meghosszabbításának dotálását, valamint a kilépés feltételeinek szigorítását biztosítja. A szerződéses állomány leszerelési segélyének Javaslát szerinti mértékei a teljesített szolgálati évek függvényében egy ún. „haranggörbe” forma alapján kerülnek meghatározásra úgy, hogy azok az ideálisnak tartott 8–10 év szolgálati idő esetén ériék el a legmagasabb értékeket.

A Javaslát szerint a szerződés-hosszabbítási díj kifizetése – elnevezésének megfelelően – közvetlenül a katona szerződés hosszabbításához kapcsolódik, ezzel is közvetlenül ösztönözve a lejárt szerződések meghosszabbítását. A kifizetésére legkorábban – a legénységi állományra jellemző – 3. év után kerül sor, míg legkésőbb a 11. évben kötött szerződés-hosszabbításokat motiválja. Figyelembe véve, hogy a későbbi leszerelési segély mértékéből egy előrehozott kifizetésről van szó, a kifizetésre kerülő díj mértékével a kiváláskor számított leszerelési segély mértéke – azonosan a toborzó pénznél alkalmazott eljáráshoz – csökkentésre kerül. A szerződés-hosszabbítási díj kifizetésére – előleg jellegének megfelelően – csak a szerződéses katona kérelme esetén kerül sor, így a katona mérlegelheti az „előrehozott” kifizetés szükségességét. További garanciális szabály, hogy ennek lehetőségéről az érintettet előzetesen írásban értesíteni kell.

A Javaslát előírja, hogy a hatálybalépéskor fennálló szerződés lejártáig – annak módosítása hiányában – a korábbi szabályok szerint megállapított leszerelési segély helyett akkor kell az új szabályokat alkalmazni, ha a lejárat időpontjában az új szabályok által biztosított leszerelési segély összesített havi mértéke magasabb.

15. §-hoz

[Hjt. 69. § (7)–(8) bekezdésekhez]

A Javaslát gyakorlati tapasztalatok alapján, az egységes jogalkalmazás érdekében pontosítja a visszavétel szabályait. A Javaslát megteremti a próbaidő kikötésének lehetőségét, amennyiben a szolgálati viszony megszűnése és a visszavételre irányuló kérelem benyújtása között legalább egy év eltelt.

16. §-hoz

[Hjt. 77. § (1) bekezdés *g*–*h*) pontjaihoz]

A Javaslát a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) vonatkozó rendelkezéséhez hasonlóan a szolgálatmentesség körét kiterjeszti az emberi reprodukciós eljárással összefüggő vizsgálat időtartamával, így támogatva azokat, akik a fejlett orvostudomány segítségét veszik igénybe a gyermekvállalás érdekében.

A szolgálatmentesség körének bővítésével a Javaslát egyértelmű helyzetet teremt a tanúzás vonatkozásában is. A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 8. § (2) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaságban az alapvető köteleységekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Ennek megfelelően mind a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény, mind a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek akár hatósági kényszer alkalmazása árán is biztosítják a tanúk jelenlétét a tárgyaláson, generálisan így téve kötelezővé a tanúskodást.

Az Alkotmány XII. fejezete rendelkezik az alapvető jogokról és kötelezettségekről, amely a honvédelmi ágazat tekintetében kötelezettségként csak a honvédelmet és a közteherviselést nevesíti, a tanúzást nem. A tanúzásnak mint állampolgári kötelezettségnek a kérdése – többek között – azért bír relevanciával, mert az Mt. és a Hjt. szerint akkor illeti meg a munkavállalót a távolléti díj, ha állampolgári kötelezettségének tesz eleget.

Tekintve, hogy a kérdést az Alkotmány nem rendezi, másrészt a tanúzás nem csak magyar állampolgárokat terhel, a Javaslát a jogalkalmazás során jelentkező jogértelmezési problémák megoldása, és ezzel is a tanúvallomás megtételére vonatkozó kötelezettség teljesítésének előmozdítása érdekében egyértelművé teszi, hogy a tanúzás időtartamára az állomány tagja a szolgálatteljesítési kötelezettsége alól mentesül, és ez a körülmény távolléti díjra való jogosultságot alapoz meg.

17. §-hoz

(Hjt. 82/A. §-ához)

Az egészségi, pszichikai, fizikai alkalmasságra vonatkozó adatok a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. § 2) pont *b*) alpontja alapján különleges adatok. A különleges adatok akkor kezelhetők, ha az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul, vagy azt törvény elrendeli [Avtv. 3. § (2)]. Az Avtv. rendelkezésére figyelemmel a Javaslát tartalmazza az egészségi, pszichikai, fizikai alkalmasságra vonatkozó adatok kezelésének célját, az adatok körét, továbbá meghatározza az adattovábbítás törvényi kereteit.

Az egészségi, pszichikai, fizikai vizsgálatra vonatkozó egészségügyi adatot kizárólag az alkalmassági eljárásban részt vevő orvos, illetve orvosi bizottság kezelheti, illetve kizárólag a részükre, illetve – az erre irányuló kérelme esetén – az állomány érintett tagjának továbbítható. Ennek megfelelően az állományilletékes parancsnok az eljárásban részt vevő orvos, orvosi bizottság részére az egészségügyi adatot továbbíthatja, de az adat tartalmát nem ismerheti meg. Kivételt képez ez alól, ha az alkalmassági vizsgálatot az állományilletékes

parancsnok kezdeményezi, mely esetben az alkalmassági vizsgálat megindulása előtt tudomására jutott adatokat jogosult kezelni és továbbítani is.

Amennyiben szolgálati viszonytal összefüggő jogvitában az eljáró bíróság számára indokolt az egészségi, pszichikai, fizikai alkalmasságra vonatkozó adat ismerete, úgy az a bíróság, illetve a nyomozóhatóság részére – az eljárásához indokolt mértékben – továbbítható.

18. §-hoz

[Hjt. 83. § (10)–(12) bekezdésekhez]

A Javaslatt lehetővé teszi a létszámcsökkentések, átszervezések miatt hátrányos helyzetbe kerülő, általános beosztást betöltő, meghatározott rendfokozatú katonák maximális várakozási idejének egy alkalommal történő, miniszter általi meghosszabbítását. A meghosszabbítás azonban szigorú feltételekhez kötött, amelynek célja, hogy a „felfelé vagy kifelé elv” alkalmazása továbbra is biztosított legyen, az előmenetel összhangja ne sérüljön, és a lehetőség ne okozzon rendfokozati feszültséget a rendszerben.

19. §-hoz és a 32. § (2) bekezdéséhez

[Hjt. 84. § (2) bekezdéséhez]

A Javaslatt a szerződéses legénységi állomány örvezetői és tizedesi rendfokozati várakozási idejére vonatkozó szabályokat a kiképzési követelményekre tekintettel felemeli úgy, hogy a jelenlegi 6 hónap/1 éves rendszert a 2/2 év várakozási idő váltja fel.

A Javaslatt átmeneti rendelkezése kimondja, hogy Javaslatt szerinti várakozási időt az e törvény hatálybalépését megelőzően megkezdett rendfokozati várakozási idő esetében nem kell alkalmazni.

20–21. §-okhoz

[Hjt. 100. § (4)–(6) bekezdése, 104. § (5) bekezdése]

A Javaslatt az egészségügyi szabadság időtartamára járó díjazás rendszerét oly módon alakítja át, hogy a távolléti díj teljes összegének folyósítását évente az egészségügyi szabadság első 30 naptári napjára, továbbá szolgálati kötelemekkel összefüggő sérülés, baleset, betegség miatti egészségügyi szabadság időtartamára tartja fenn, ezen kívül az egészségügyi szabadság éves összesítésben 31. naptári napjától a távolléti díj 90%-ának megfelelő díjazás jár.

22. §-hoz

[Hjt. 114. § (1) bekezdés w) pontjához és a (3) bekezdéshez]

A Javaslatt szerint az önkéntes tartalékos legénységi állomány a beosztásra való felkészítés idejére külön pótlékban részesül. Ennek célja a differenciált ösztönzés kialakítása a legénységi önkéntes tartalékos szolgálatvállalás vonzóvá tétele, „fellendítése” érdekében.

A Javaslatt egyes hónapokra megállapított rendszeres illetménypótlékok alapjául szolgáló körülmények közötti alkalomszerű szolgálatteljesítés elismerésére eseti illetménypótlékot határoz meg az illetményalap %-ában. E körbe tartozik az egészségkárosító veszélynek kitett beosztásban szolgálatot teljesítők eseti pótléka, illetve az eseti díszelgési pótlék.

23. §-hoz

[Hjt. 114/A. § (1) bekezdéséhez]

A Javaslát egyértelműen meghatározza a felkészítésben és a tényleges szolgálatteljesítésben részt vevő önkéntes tartalékos állomány számára biztosítandó pénzbeli és természetbeni juttatásokat, a költségtérítésekre, kedvezményekre és támogatásokra vonatkozó szabályokat.

24. §-hoz

[Hjt. 125. § (5) és (6) bekezdéseihez]

A Javaslát az Avtv. rendelkezéseire figyelemmel lehetővé teszi a Hjt. 125. § (1) bekezdés *b)* és *d)* pontja szerinti visszatérítendő támogatások (családalapítási támogatás, illetményelőleg) biztosítása során keletkezett, az állomány támogatást igénybevevő tagjára és a támogatásra vonatkozó adatok kezelését. A Hjt. 5. számú mellékletének IX. pontja szerint ezek az adatok a személyügyi nyilvántartás adatkörének részét képezik.

25. §-hoz

[Hjt. 126. § (4) bekezdés *b)* pontjához és a (7) bekezdéshez]

A Javaslát az MH megtartó-képességének előmozdítása érdekében férőhelybővítés nélkül, a meglévő kapacitások terhére a szerződéses legénységi állomány által igénybe vehető lakhatási támogatások körének bővítését kezdeményezi a – meghatározott jogosultsági sorrendet követő – szállóelhelyezés jogosultságának lehetőségével.

26. §-hoz

[Hjt. 203. § (5) bekezdés]

A Javaslát a felső korhatár elérése vagy a megrokkánás előtt kizárja a teljes összegű szolgálati nyugdíj folyósítását, ha a hivatásos állomány tagjának felmentésére egészségi vagy pszichikai okból eredő alkalmatlanság miatt azért került sor, mert nevezett a részére felajánlott szolgálati beosztást alapos ok nélkül nem fogadta el. Ez esetben a megállapított szolgálati nyugdíj 90%-át kell folyósítani.

27. §-hoz

[Hjt. 228. § (1) bekezdés *k)* pontjához]

A Javaslát a személyügyi alapnyilvántartásba betekintésre, illetve az abból történő adatátvételre jogosultak körét bővíti a katonai igazgatás lakóhely szerint illetékes területi szerveivel, a feladat ellátásához meghatározott mértékben. A jogosulti kör kiegészítése adatvédelmi és adatkezelési jogokat biztosít, amelynek célja az adminisztratív feltételek megteremtése az önkéntes tartalékos katonák békeidőszaki és békétől eltérő állapotban történő tényleges katonai szolgálatra behívására. Ez a betekintési és adatkezelési jog biztosítja az állomány adataihoz való hozzáférést, amely adatok köre minősített időszakban bővül.

28. §-hoz és a 32. § (3) bekezdéséhez

[Hjt. 259. § (6) bekezdéséhez]

A Javaslát új jogcímen a szakközépiskolai időt kizárólag a nyugdíjjogosultság és a nyugdíj mértéke szempontjából szolgálati időként engedi beszámítani. Egyéb juttatások, mint a jubileumi jutalom tekintetében a szabály nem irányadó. A 20 évvel rögzített nyugdíjokat (Hjt. 214/A. §) a módosítás nem érinti, a beszámítást a már nyugállományba vonultak nem

kezdeményezhetik. A beszámítási kérelem meghatározott időpontig nyújtható be, illetve amennyiben az állomány tagjának beszámításra irányuló korábbi kérelme elutasításra került, azt hivatalból ismételt el kell bírálni.

29. §-hoz

[Hjt. 287. § (1) bekezdés *d*) pontjához]

Az önkéntes tartalékos rendszer fejlesztése kapcsán feladatként jelentkezik a rendszer működését biztosító munkáltatói támogató/ösztönző- és kompenzációs lehetőségek feltárása, rendszerbe foglalása és működése részletszabályainak kidolgozása. Jelenleg ugyanis a rendszer működését nem támogatja a munkáltatókat kompenzáló program, az önkéntes tartalékos katonák nem részesülnek munkajogi védelemben a polgári munkahelyükön, amely az önkéntes tartalékos rendszer működőképességét veszélyezteti.

A munkaerő-piaci helyzet egyébként sem kedvez az önkéntes tartalékos szolgálat vállalásának (ami miatt a lakosság e szolgálat-vállalási hajlandósága alacsony), emellett a munkáltatók sem érdekeltek abban, hogy munkavállalóik önkéntes tartalékos szolgálatteljesítését támogassák, hiszen a kiesett munkaerőt pótolniuk kell, amelyhez a rendszertől segítséget nem kapnak. A rendszer működése hatékonyságát jelentősen fokozza egy jól működő kompenzációs rendszer, amelynek anyagi jogi szabályai eddig nem kerültek megalkotásra. A Javaslat e tárgykörrel bővíti a Kormánynak biztosított felhatalmazásokat.

A felhatalmazás hatálybalépésének ütemezése lehetővé teszi, hogy kidolgozásra kerüljenek azon szabályok, amelyek bevezetésére 2012. január 1-jétől kerül sor az 1032/2009. (III. 17.) Korm. határozat *d*) pontja alapján.

30–31. §-okhoz

A Javaslat lépcsőzetes hatálybalépést tartalmaz: az általános 2010. január 1-jei hatálybalépés mellett az önkéntes tartalékosokkal összefüggő szabályozás tipikusan 2012. január 1-jével lép hatályba. Hasonló módon a hatályon kívül helyezés is lépcsőzetesen került megállapításra.

A Javaslat az 52/2009. (IV. 30.) AB határozatra figyelemmel hatályon kívül helyezi a Hft. 15. § (3) bekezdésében a „kizárólag” szövegrészt és a 31. § (3) bekezdés *c*) pontját, mert az ösztöndíjas hallgatói státusz kizárólag magyar állampolgársághoz kötése jogalap nélküli akkor, amikor szolgálati jogviszony kettős állampolgárral is létesíthető.

A Hft. 15. § (3) bekezdésében a „kizárólag” szövegrész hatályon kívül helyezése nem jelent az Alkotmány 54. §-a és 70/A. § (1) bekezdése által tiltott diszkriminációt, mert az ösztöndíjas hallgató a tanulmányai befejeztével az ösztöndíjszerződésnek megfelelően szolgálati viszonyt létesít, amelyre már vonatkozik a Hjt. 41. § (1) bekezdésének magyar állampolgárságot előíró követelménye.

33–34. §-okhoz

A Javaslat jelen §-ai átmeneti rendelkezéseket és – jellemzően technikai jellegű – szövegpontosító javaslatokat tartalmaznak.

35. §-hoz

[Hft. 15. § (1) bekezdéshez]

A Javaslat a Rendőrség és a Határőrség integrációjára figyelemmel módosítja az ösztöndíjas hallgató definícióját, elhagyva a szövegből a határőrségre történő hivatkozást.